

De honden van *keizer Wilhelm II*

Als lezer van *Onze Hond* word je regelmatig verrast door schilderijen en standbeelden van honden. Halverwege de 19de eeuw komt daar een nieuwe kunstvorm bij: fotografie. Een kunst die letterlijk 'schrijven met licht' betekent. De *rich and famous* gaan massaal gebruikmaken van de nieuwe vinding en laten zich niet zelden vergezellen door hun hond(en).

Deze foto werd in juli 1914 gemaakt aan boord van het keizerlijk jacht. Zo te zien salueert de keizer naar een passerende boot. Een van de twee Teckels is ongetwijfeld Senta, die altijd bij de keizer is te zien.

De laatste Duitse keizer wordt in 1859 geboren als Friedrich Wilhelm Viktor Albert von Preussen in de familie Hohenzollern. Wilhelm is een kleinzoon van de Engelse koningin Victoria en daarmee verwant aan talrijke Europese royals. Van 1888 tot 1918 is hij keizer van het laatste Duitse keizerrijk; hij overlijdt in 1941 in ballingschap, in Nederland. Daar verleent koningin Wilhelmina 'Onkel Willy' sinds 1918 onderdak in Huis Doorn in het gelijknamige dorp in de provincie Utrecht. Een tangverlossing bij zijn geboorte beschadigt zenuwen in zijn linkerschouder, waardoor Wilhelms linkerarm vrijwel verlamd is en in groei achterblijft. Op foto's probeert hij zijn linkerarm dan ook altijd te verbergen. Door zijn biografen wordt Wilhelm ijdel, impulsief en arrogant genoemd, maar ook gevoelig en intelligent. Hij heeft een meer dan gemiddelde belangstelling voor wetenschap en techniek en als echte Pruis is hij dol op uniformen en militaire parades.

Historici zijn van mening dat Wilhelms rol in de Eerste Wereldoorlog niet zo groot is als men zou denken. Zijn generale staf manoeuvreert hem handig naar een zijspoor en wordt daarmee de hoofdverantwoordelijke voor de in die oorlog begane misdaden. Als op 11 november 1918 een einde aan de oorlog komt, neemt Wilhelm de dag ervoor op het station van het Limburgse Eijsden afscheid van zijn gevolg. Daarna arriveren 59(!) wagonladingen met persoonlijke bezittingen met een waarde van 60 miljoen Duitse marken. Hij logeert in kasteel Amerongen en koopt in 1919 Huis Doorn, waar hij in 1941 overlijdt. Zijn lichaam wordt gebalsemd en bijgezet in een klein mausoleum in het park. Het zal pas naar Duitsland worden overgebracht als dit land weer een monarchie is, aldus Wilhelms laatste wens.

Teckels

Wilhelms eerste echtgenote is Auguste Viktoria von Schleswig-Holstein-Sonderburg-Augustenburg. Tussen 1882 en 1892 krijgen ze zes zonen en een dochter. Na het overlijden van Auguste hertrouwt Wilhelm in 1922 op Huis Doorn met de 28 jaar jongere weduwe prinses Hermine von Schoenaich-Carolath. Tijdens zijn verblijf in Huis Doorn zijn hem door de Nederlandse regering beperkingen opgelegd. Binnen een straal van tien mijl mag hij zich vrij bewegen, voor reizen daarbuiten moet de autoriteiten om toestemming worden gevraagd. De ex-keizer brengt veel tijd door met

Foto: Th. Jürgensen, collectie Museum Huis Doorn.

Drie keizerlijke Teckels op het dek van het keizerlijk jacht. Dit zijn Dachs, Hexe en Erdmann.

het schrijven van zijn memoires, het bijna maniakaal hakken van hout en wandelen met zijn onafscheidelijke Teckels. Net zoals het militarisme hem met de paplepel is ingegoten, is dat ook het geval met de jacht. In verband met zijn handicap is Wilhelms jachtgeweer aangepast. Net zoals veel andere leden van de Duitse adel, jaagt hij met Teckels op klein wild. Maar ook de wilde zwijnen- en hertenjacht beoefent hij met passie.

Echte lieverdjes zijn Wilhelms Teckels niet.
 Als de keizer aartshertog Franz Ferdinand van Oostenrijk in diens buitenverblijf bezoekt, eten Hexe en Wadl meteen een van de goudfazanten van de gastheer op.

Teckel Erdmann

Teckel Erdmann (1890-1901) is Wilhelms lievelingshond en de Teckel is ook zijn favoriete ras. In 1888 is de 'Deutscher Teckelklub' opgericht en daar heeft men de pr op orde. Met zijn uitgesproken voorliefde voor Teckels is de keizer de mooiste promotie die je kunt bedenken. De voorzitter van de

De keizer op een bankje in het park. Van de Teckel naast hem wordt vermeld dat hij eens zijn tanden zette in een niet bij naam genoemde hoogwaardigheidsbekleder.

Wilhelm II, gefotografeerd als 81-jarige in 1940, met zijn Duitse Herdershond Arno.

Teckelclub ziet er dan ook hoogstpersoonlijk op toe dat er elk jaar een speciaal exemplaar van het jaarboek op het bureau van Zijne Majesteit terecht komt.

Erdmann is een van de eerste keizerlijke Teckels en ligt begraven op het 'Roseninsel' bij slot Wilhelmshöhe in Kassel. Op zijn gedenksteen staat met vergulde letters: *Andenken an meinen treuen Dachshund / Erdmann 1890–1901 / W. II.*

In tegenstelling tot bij voorbeeld zijn neven, koning George V van Groot-Brittannië en tsaar Nicolaas II van Rusland, laat Wilhelm zich nauwelijks fotograferen met zijn honden in de periode dat hij keizer is. Privé en functie worden streng gescheiden gehouden en pas tijdens zijn ballingschap laat hij zich voluit zien als hondenliefhebber.

Goudfazanten

Als de keizer aan boord is van het keizerlijk jacht Hohenzollern, zijn ook de Teckels aanwezig. Dat zijn er in ieder geval vier: Erdmann, Hexe, Dachs en Liesel. Uit het nestje van Hexe en Dachs wordt onder andere Bella geboren. De pups vinden hun weg naar diverse adellijke adressen. Dachs en dochter Bella wonen de meeste tijd in het Neues Palais in Potsdam, terwijl er voor Liesel en Hexe op slot Monbijou in Berlijn een luxe kennel is. De keizer ziet uitjes met zijn jacht als privé en dus mogen de hondjes daarop worden gefotografeerd. Echte lieverdjes zijn Wilhelms Teckels niet. Als de keizer aartshertog Franz Ferdinand van Oostenrijk in diens buitenverblijf bezoekt, eten Hexe en Wadl meteen een van de goudfazanten van de gastheer op.

Henry William Fischer, een tijdgenoot en de auteur van het boek *Secret Life of the Kaiser From Birth to Exile*, schrijft over Wilhelms Teckels: "Dichter bij de keizer dan al zijn dienaren zijn twee Teckels. Bijtende, grommende, kleine beesten met een voorliefde voor de kuiten, rokken en onderrokken van mensen. Deze huisdieren volgen Zijne Majesteit overal en als ze kleding binnendringen, denkt Wilhelm, die hen beschermt en vertroetelt, dat dit enorm leuk is..." Een andere bron meldt: "Ze bijten de meubels en tapijten in de keizerlijke vertrekken kapot en zetten hun tanden ook in hofdignitarissen."

In het park van Huis Doorn liggen vier van Wilhelms honden begraven: Arno, een Duitse Herdershond, en de Teckels Senta, Topsy en Wai-wai. Ook Senta neemt een aparte plaats in; zij is tijdens de Eerste Wereldoorlog altijd in de buurt van de keizer en overlijdt in 1927, twintig jaar oud! ■

BEELDMATERIAAL BIJ DIT ARTIKEL

Alle pogingen zijn in het werk gesteld om namen van fotografen/illustratoren van het beeldmateriaal te achterhalen. Dit is niet altijd gelukt. Wie recht op afbeeldingen meent te hebben, kan contact opnemen met de auteur: horter@tiscali.nl